

รายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพิจารณาผลการศึกษาเบื้องต้นของ
“การวิเคราะห์ผลกระทบด้านงบประมาณของยา somatropin ในข้อบ่งใช้ growth hormone deficiency
ในทารกแรกเกิดหรือเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 2 ปี ร่วมกับมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด”

วันอังคารที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2565 เวลา 13.00-15.00 น.

ณ ห้องประชุม 1 โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
และ การประชุมผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ID: 992 1018 2704

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. ญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)
2. ญ.ชิตวราวรรณ พูนศิริ	โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)
3. นศภ.ศวัส ขำประเสริฐ	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. นศภ.กรรณกานต์ วันดี	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. นศภ.จิตาภา ตรีกลิ่น	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. นศภ.สุวิทย์ จรัสศรีโชติช่วง	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
7. นศภ.นันทนัช วิลาวลัยจิตต์	คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เข้าร่วมประชุมผ่าน Zoom

1. ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา	แพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขากุมารเวชศาสตร์โรคระบบต่อมไร้ท่อ โรงพยาบาลรามาริบัติ
2. รศ.ดร.ญ. อัญชลี เพิ่มสุวรรณ	ผู้แทนคณะทำงานด้านเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านกล่าวแนะนำตัว ต่อมา ญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ กล่าวเปิดประชุมและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุมว่า หัวข้อของการศึกษา ยา somatropin ในข้อบ่งใช้ growth hormone deficiency (GHD) ในทารกแรกเกิดหรือเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 2 ปี ร่วมกับมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด ได้ผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์ที่ไม่จำเป็นต้องทำการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์สำหรับกรณี rare case และ high cost ซึ่งได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว โดยที่ประชุมมีคำถามใน 2 ประเด็น คือ 1. การพิจารณาว่ายา somatropin จัดเป็น life saving drug ที่หากไม่ได้รับยาผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตสูงภายใน 180 วัน และ 2. วิธีการคำนวณผลกระทบด้านงบประมาณ (budget impact analysis หรือ BIA) จากประเด็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการประชุมเพื่อขอข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้น ได้นำเสนอวัตถุประสงค์วิธีดำเนินการวิจัย แนวทางการวิเคราะห์ BIA ซึ่งประกอบด้วย วิธีการคำนวณ การกำหนดตัวแปร ค่าของตัวแปร และผลการวิเคราะห์ BIA ของยา somatropin รวมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ BIA (เพิ่มเติม) ในสถานการณ์ที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

ที่ประชุมอภิปราย ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ได้รับยา

ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา แสดงความคิดเห็นว่า จำนวนผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ได้รับยาตามที่ทีมวิจัยนำเสนอเป็นค่าที่ได้ยอมรับได้ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีผู้เข้ารับการรักษาด้วยยา somatropin เป็นจำนวนที่น้อยกว่าที่ทีมวิจัยนำเสนอ เนื่องจากผู้ป่วยต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านยาเอง แต่หากดำเนินการให้มีการเข้าถึงยาในผู้ป่วยทุกราย จำนวนผู้ป่วยที่

เข้าเกณฑ์ได้รับยาอาจมีค่าใกล้เคียงกัน

2. จำนวนผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ได้รับยาในปีแรก

ภญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ สอบถามที่ประชุมว่า จำนวนผู้ป่วยในปีแรกของการคำนวณ BIA สามารถใช้ค่าความชุก (prevalence) ที่ 50 ราย และจำนวนผู้ป่วยรายใหม่ในปีถัดไปใช้ค่าอุบัติการณ์ (incidence) ที่ 17 ราย/ปี ได้หรือไม่ ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ความเห็นว่าสามารถใช้ตัวเลขดังกล่าวได้ รศ.ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ ให้ข้อมูลเสริมว่า หลักการคำนวณจำนวนผู้ป่วยในปีแรกสามารถทำได้ 2 วิธี คือ 1. ใช้ข้อมูล prevalence ตามที่ทีมวิจัยนำเสนอ และ 2. ใช้ผลรวมระหว่าง prevalence และ incidence ซึ่งทีมวิจัยจะนำไปพิจารณาและปรับการคำนวณตามความเหมาะสม เช่น เพิ่มเป็น scenario

3. ตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณผลกระทบด้านงบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการรักษาด้วยยา somatropin

รศ.ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ ให้ข้อสังเกตว่า ทีมวิจัยใช้เฉพาะราคายาในการคำนวณ BIA ซึ่งอาจต้องนำค่าใช้จ่ายในการติดตามการรักษาและค่าใช้จ่ายในการรักษาเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากยามาคำนวณด้วยหรือไม่ ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า สำหรับการติดตามการรักษาด้วยยา somatropin จะมีการตรวจระดับ IGF-1 ในกระแสเลือด ทุก 6 หรือ 12 เดือน และมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 600-800 บาท ส่วนเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา somatropin เกิดน้อยมาก ทั้งนี้ ภญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ ได้สอบถามว่า หากทีมวิจัยจะนำค่าใช้จ่ายในการตรวจติดตามการรักษามาคำนวณเพิ่มเติม สามารถใช้การตรวจระดับ IGF-1 ในกระแสเลือดจำนวน 1 ครั้ง/ปี และมีค่าใช้จ่าย 800 บาท/ครั้ง ได้หรือไม่ ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว ซึ่งทีมวิจัยจะนำไปพิจารณาและปรับการคำนวณตามความเหมาะสม เช่น เพิ่มเป็น scenario

ค่าใช้จ่ายในการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด กรณีผู้ป่วยไม่ได้รับยา somatropin

ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า ในผู้ป่วย GHD ที่ไม่ได้รับการรักษาด้วยยา somatropin แพทย์จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารในช่วงกลางคืน คือ ให้ทานอาหารในช่วง 2-3 ทุ่ม 1 ครั้ง และ ช่วงตี 3-4 1 ครั้ง เพื่อรักษาระดับน้ำตาลในเลือดให้คงที่ แต่หากผู้ป่วยไม่ได้รับประทานอาหารในช่วงเวลาดังกล่าวจะทำให้ผู้ป่วยมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดในช่วงเช้าได้ ซึ่งผู้ป่วยมักมาโรงพยาบาลด้วยอาการชัก แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดในผู้ป่วย GHD จะเป็นการให้สารละลายกลูโคสทางหลอดเลือดดำเท่านั้น กรณีนี้จะไม่สามารถใช้ glucagon ได้เนื่องจากผู้ป่วยจะมี glycogen ในตับที่น้อยกว่าคนปกติ แพทย์มักไม่ให้การรักษารูปแบบผู้ป่วยนอก เพราะหากผู้ป่วยยังไม่สามารถรับประทานอาหารเองได้ก็จะกลับมาด้วยภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดอีกในอนาคต จากประสบการณ์ที่ผ่านมาผู้ป่วยทุกรายต้องได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยในและหากผู้ป่วยสามารถรับประทานอาหารได้แพทย์จึงพิจารณาให้ผู้ป่วยกลับบ้าน ซึ่งจะมีจำนวนวันนอนเฉลี่ยอยู่ที่ 3-5 วันต่อการ admit 1 ครั้ง

ภญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ ได้ชี้แจงว่า เดิมทีมวิจัยกำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการรักษาแบบประคับประคองมีค่าเท่ากับ 0 บาท เนื่องจากเข้าใจว่าการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดโดยการฉีดสารละลายกลูโคสสามารถให้การรักษารูปแบบผู้ป่วยนอกได้ และราคากลูโคสที่ไม่สูงมาก แต่จากที่ ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา ได้ให้ข้อมูล ทีมวิจัยมีความเห็นว่าอาจต้องทำการปรับข้อมูลค่าใช้จ่ายใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติจริง เช่น เพิ่มเป็น scenario ทั้งนี้ ได้ปรึกษาถึงวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลค่าใช้จ่ายในการนอนโรงพยาบาลเพื่อรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดว่า สามารถอ้างอิงจากฐานข้อมูล e-Claim ได้หรือไม่ ศ.นพ.พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา แสดงความคิดเห็นว่า หากใช้รหัสในการสืบค้นเป็นภาวะ GHD ร่วมกับน้ำตาลต่ำในเลือดอาจพบข้อมูลผู้ป่วยที่น้อยมาก รศ.ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อาจใช้ข้อมูลจาก e-Claim ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดของผู้ป่วยเด็กต่อการ admit 1 ครั้ง และนำมาคูณกับโอกาสในการเกิดภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด ซึ่งอาจต้องสืบค้นข้อมูล prevalence ทั้งกลุ่มผู้ป่วยเด็กที่ไม่ได้รับยา somatropin และผู้ป่วยที่ได้รับยา

somatropin โดยหลักการคำนวณดังกล่าวเรียกว่าการหา disease-related cost

4. แนวทางการคำนวณ BIA

ทีมวิจัยชี้แจงวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายด้านยาต่อปี คือ ใช้น้ำหนักตัวเด็กตามอายุ (kg) x ปริมาณยาที่ใช้ต่อวัน (mg/kg/day) x 365 (day) และนำปริมาณยาในหน่วย mg มาคำนวณต่อว่าจำเป็นต้องใช้ยาในแต่ละรูปแบบจำนวนเท่าใดในระยะเวลา 1 ปี ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลเสริมว่า ผู้ป่วยจะฉีดยา somatropin ทุกวันในช่วงเวลาก่อนนอน เพื่อเลียนแบบการหลั่งฮอร์โมนตามธรรมชาติ ซึ่งยา somatropin ที่มีใช้ในปัจจุบันทั้งรูปแบบปากกาและแบบ vial ผู้ป่วยสามารถใช้ฉีดต่อเนื่องทุกวันจนกว่าจะหมดเช่นเดียวกับการใช้ยาฉีด insulin ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ แสดงความคิดเห็นว่า แนวทางการคำนวณค่าใช้จ่ายด้านยาต่อปีที่ทีมวิจัยนำเสนอถูกต้องเหมาะสมแล้ว

5. อัตราการตายจากภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด

ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า ในกรณีผู้ป่วย GDH ที่ไม่ได้รับการรักษาด้วยยา somatropin หากควบคุมการรับประทานอาหารได้ไม่ดีอาจมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดได้บ่อยครั้ง ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก และหากไม่ได้รับการแก้ไขภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดอย่างทันท่วงทีอาจเสียชีวิตได้ รศ.ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการวิเคราะห์ BIA ควรมีการนำจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดมาคำนวณด้วย โดยเสนอให้ทีมวิจัยหาข้อมูลในส่วนของอัตราการเสียชีวิตเพิ่มเติม ซึ่งอัตราการตายเป็นหนึ่งในเกณฑ์การคัดเลือกหัวข้อที่ไม่จำเป็นต้องทำการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์สำหรับกรณี rare case และ high cost อยู่แล้ว

6. รูปแบบของยา somatropin

ภญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ สอบถามที่ประชุมว่า ควรเลือกใช้ยา somatropin รูปแบบใด ในการวิเคราะห์สถานการณ์รากฐาน (base case) ระหว่าง 1. prefill pen 10 mg/1.5 ml (1.5 ml) 2. cartridge 6 mg (1.03 ml) และ 3. vial dry 4 IU ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบผลการรักษาทางคลินิกของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบ แพทย์จะเลือกใช้ยาในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจของผู้ป่วยเนื่องจากผู้ป่วยต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายด้านยาเอง รศ.ดร.ภญ.อัญชลี เพิ่มสุวรรณ เสนอให้ทีมวิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ BIA กรณี base case ในรูปแบบ treatment mix กล่าวคือ ให้ใช้สัดส่วนของการใช้ยาในแต่ละรูปแบบมาคำนวณร่วมด้วยเพื่อให้ได้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการใช้ยาในปัจจุบันมากที่สุด ทั้งนี้ ให้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์เพิ่มเติมเป็นการใช้ยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบที่ 100% ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันมีการใช้ยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบจริง แต่ไม่สามารถระบุสัดส่วนที่แน่ชัดได้ จึงเสนอให้ทีมวิจัยทำการวิเคราะห์ BIA ของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบที่มีจำหน่ายในประเทศไทยเพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการฯ ได้พิจารณา

7. ประเด็นอื่น ๆ

กรณีผู้ป่วยมีภาวะ GHD ร่วมกับมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด แต่อายุมากกว่า 2 ปี จะมีสิทธิได้รับยาหรือไม่
ภญ.ธมลวรรณ ดุลสัมพันธ์ สอบถามที่ประชุมว่า กรณีเด็กที่อายุมากกว่า 2 ปี แต่มีภาวะ GHD ร่วมกับมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด หากพิจารณาตามเกณฑ์อนุมัติการใช้ยาตามแนวทางกำกับการใช้ยา somatropin หรือ growth hormone (GH) ในบัญชี จ(2) ขอบ่งใช้ ทารกและเด็กเล็กที่มีภาวะ GH deficiency ร่วมกับมีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด เด็กจะไม่สามารถได้รับการรักษาด้วยยา somatropin ใช้หรือไม่ ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า ความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดในผู้ป่วยเด็กที่มีอายุมากกว่า 2 ปี พบได้น้อย จึงได้กำหนดเกณฑ์การใช้ยาอยู่ที่อายุน้อยกว่า 2 ปี

หากผู้ป่วยไม่มีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดแล้ว มีความจำเป็นต้องใช้ยา somatropin ต่อหรือไม่

ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า แม้ว่าไม่มีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดแล้วก็ยังคงต้องให้ยาต่อเนื่องไป

จนกว่าจะถึงเกณฑ์การหยุดให้ยา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการให้ยา somatropin คือ เพื่อหวังผลควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด และช่วยในเรื่องของการเพิ่มความสูง

ปิดประชุมเวลา 14.30 น.

รายงานผลการดำเนินงานจากมติที่ประชุม
ผลการวิเคราะห์สถานการณ์เพิ่มเติม

1. จำนวนผู้ป่วยเริ่มต้น มีค่าเท่ากับผลรวมของ prevalence และ incidence

เมื่อปรับจำนวนผู้ป่วยเริ่มต้นให้มีจำนวนเท่ากับผลรวมของ prevalence และ incidence จะมีจำนวนผู้ป่วยเริ่มต้นเท่ากับ 67 ราย และในปีที่ 5 จะมีผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยาจำนวน 135 ราย โดยภาระค่าใช้จ่ายของยา somatropin ที่ระยะเวลา 5 ปี มีค่าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 22 เมื่อเปรียบเทียบกับภาระค่าใช้จ่ายด้านยาที่คิดจำนวนผู้ป่วยเริ่มต้นเฉพาะค่า prevalence

2. คำนวณค่าใช้จ่ายในการตรวจติดตามการรักษาด้วยยา somatropin

ในสถานการณ์ที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาด้วยยา somatropin เมื่อนำค่าใช้จ่ายในการตรวจระดับ IGF-1 รายปี มาคำนวณเพิ่มเติมที่ 800 บาท/ปี พบว่า

1. ภาระค่าใช้จ่าย 5 ปี ของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบ มีค่าเพิ่มขึ้น 336,000 บาท/ปี (จำนวนผู้ป่วยที่ 5 ปี เท่ากับ 118 ราย)
2. ค่าใช้จ่ายตลอดการรักษาในผู้ป่วย 1 ราย ของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบ มีค่าเพิ่มขึ้น 9,600 บาท
3. ภาระค่าใช้จ่ายเมื่อจำนวนผู้ป่วยคงที่ 204 ราย/ปี ของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบ มีค่าเพิ่มขึ้น 163,200 บาท/ปี

3. ค่าใช้จ่ายในการรักษาตามอาการ

ในสถานการณ์ที่ผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาด้วยยา somatropin จะนำค่าใช้จ่ายในการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดแบบผู้ป่วยในมาคำนวณเพิ่มเติม โดย ศ.นพ.พัฒน มหาโชคเลิศวัฒนา ให้ข้อมูลว่า ในกรณีนี้เด็กจะมีการ admit เพื่อรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด 3 ครั้ง/ปี และจากข้อมูล e-Claim ค่าใช้จ่ายในการรักษาเด็กที่มีภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด เท่ากับประมาณ 30,000 บาท ต่อการ admit 1 ครั้ง (สืบค้นจากรหัส E23 และ E10 E11 หรือ E16.2) พบว่า ภาระค่าใช้จ่าย 5 ปี ค่าใช้จ่ายตลอดการรักษาในผู้ป่วย 1 ราย และ ภาระค่าใช้จ่ายเมื่อจำนวนผู้ป่วยคงที่ (204 ราย/ปี) ของยา somatropin ทั้ง 3 รูปแบบ ลดลง เนื่องจากมีการป้องกันค่าใช้จ่ายในการรักษาภาวะน้ำตาลต่ำในเลือดแบบผู้ป่วยใน

4. อัตราการตายจากภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด

เนื่องจากหัวข้อการศึกษานี้ได้ผ่านเกณฑ์พิจารณาว่ายา somatropin จัดเป็น life saving drug ที่หากไม่ได้รับยาผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตสูงภายใน 180 วัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำอัตราการตายมาคำนวณในสถานการณ์นี้